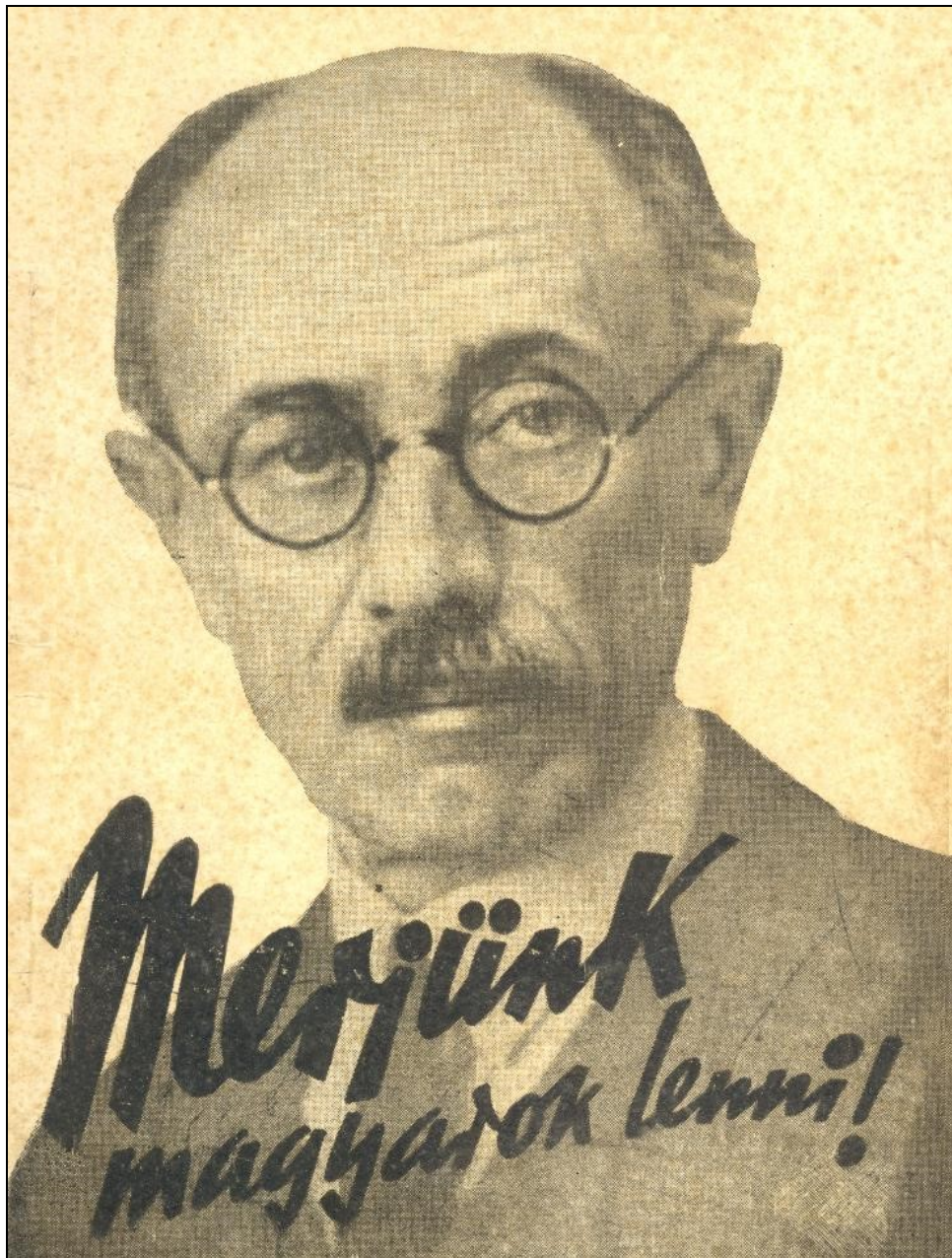

Teleki Pál Merjünk magyarok lenni!

Idézetek Teleki Pál gróf beszédeiből és írásaiból

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Teleki Pál
Merjünk magyarok lenni!

Idézetek Teleki Pál gróf beszédeiből és írásaiból

Összeállította
Dr. Máday Béla

A Fialat Magyarország Szövetség,
– közösségi szellemű férfiak társasága –
a „Teleki Pál munkaközösség” segítő szerve,
első szeniorelnökének emlékére
bocsátja útjára e kis füzetet.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet a Fialat Magyarország Szövetség kiadásában jelent meg.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Előszó.....	4
A lélek ereje	5
Európa és a magyar hivatás.....	8
Útravaló.....	14
Önvizsgálat	24
Források	28

Előszó

Vegyétek ezt az írást és olvassátok minden tételét áhítattal, elmélyedve és elmélkedve.

A magyarság nehéz, sötét éjszakájának üstököse villog itt és nemzetének boldogságához vezető utakat világít meg lényéből kitörő fényességgel.

Ő nem akart üstökös lenni, és nem tudta és nem is számított arra, hogy mások majd annak nézik; ez értékét csak növeli, hitelét arannyá fémjelezi.

Tehát hittel, bizakodva és tisztelettel olvassátok!

Erősebbé, nemesebbé váltok és még manapság is érezni fogjátok: érdemes, szép és dicső dolog magyarnak lenni! Érezni fogjátok, hogy van ebben a nemzetben valami olyan érték, kincs és gyönyörűség, amiért, súlyos keresztet viselve, kínosan szenvedve, nélkülözve, megfeszülésig dolgozva, robotolva, érdemes, sőt kötelesség élni-halni!

Vegyétek ezt az írást, és megtanulva a tanulságokat, olvassátok a lélekben minden igaz magyarok közt élő nagy Halott életet adó üzeneteit!

Lelki szemetek elé rajzolódjék ki szikár, de a magyar élniakarástól mindennel dacoló, elszánt, nemes alakja, amely ott lebeg a Szent István-i birodalom minden ékes gyöngyszeme felett, hangosan hirdetvén, hogy: csak az a nemzet hal meg, amely önmagát megtagadva, élni nem akar!

Mi élni akarunk és az élnitudást készséggel tanuljuk attól, aki a halálon túl is az életet hirdeti, arra biztat és arra serkent, hogy merjünk magyarok lenni!

A Fialat Magyarság Szövetség

„...Mint áradt folyóvíz rohan az idő, – én
Hallom e zúgást, vagy csak hallni vélem?
Bujdosom, szétömlött árjait kerülvén;
Hullámozása alig tetszik a víz-szélén.
Olykor-olykor, messze,
A távolba veszve,
Egy moraj bedörgi a csendes vidéket,
Mint midőn a vihar álmában beszélget.
E moraj ... ki mondja meg nekem, mi volt ez:
Támadó vész, vagy már annak utóhangja?
Égi háború, vagy zápor, ami jól tesz?
Győzelem-robaj, vagy holtak bús harangja?
Nem hallok, nem látok;
Keresek világot:
Óh, ha most valaki egy sugarkát adna ...”

Arany

A lélek ereje

Nehéz ma igaz úton járni, de lehet.

*

Hit nélkül nem fogunk kivezető utat találni abból a nagy káoszból, amely ma a világon uralkodik.

*

Anyagi veszedelmek helyett lelkiek azok a veszedelmek, amelyek Európát szaggatják s ennek következtében minden nemzet vigyázzon saját lelkére, hogy erős és tiszta maradjon.

*

A hit ma a legerősebb várunk.

*

Amikor az egész világ harcban áll, s az ember magába száll, egészen kicsiny lesz, és meglátja, hogy minden e világon mulandó, és hogy a hitnek ereje mennyire az egyedüli, amely átsegíthet egy ilyen nehéz korban.

*

Nincsenek kis nemzetek, csak kishitűek, nincsenek kis emberek, csak kicsinyhitűek.

*

Sohasem ujjongtam hangosan, sohasem álmodoztam és sohasem estem kétségbe.

*

Minden magyar ember, aki hazáját részben közvetlenül, részben a hazáján keresztül Istenét szolgálja, az önmagában az egész magyarságot hordozza.

*

Hatalmas erő az önkaratból való engedelmesség.

*

A lendület, az akarat, az önbizalom viszi az embert, a gyermeket előre. A nagy, fegyelmezett nemzeteknek ez az ereje.

*

Az embereket közelebb kell hozni egymáshoz anélkül, hogy uniformizáljunk.

*

Lehet reformokat végre is hajtani, de üres keret marad akkor, ha lelkileg meg nem tisztulunk.

*

Az erély párosuljon nyugalommal, mások megértésével és szeretetével.

*

Mindig azt tapasztaltam, hogy ahol az emberek között szeretet van, ahol az emberek szeretettel kapcsolódnak egymáshoz, onnan alkotó lendület, vállalkozási szellem indul ki.

*

A szeretet a közösség összetartója.

*

A mai kor problémája nem gazdasági, hanem lelki. Hit kell, hogy megküzdhessünk vele.

*

Ha egyszer eszébe jutna az embereknek, hogy világtörténelmet az összetartozandóság és nem az ellentétek alapján írjanak, ha ezt tanítanák az iskolákban, ha ezt éreznék az államférfiak és nem a pillanatnyi múltot, akkor könnyű feladat volna az embereket összehozni.

*

Ahhoz, hogy egymást megszeressük, nem nagy tárgyalások, hanem emberi dolgok kellenek, amelyek az embereket egymáshoz közelebb hozzák.

*

Szükséges, hogy mindnyájan segítsük és irányítsuk a társadalmat a békés együttélésre, annak keresésére, ami összekapcsol és nem annak keresésére, vagy felhánytorgatására, ami szétválaszt.

*

Nem lehet együttélő embereket egymástól maradandóan büntetlenül élesen elválasztani, mert ezáltal egymással élesen szembefordítjuk őket.

*

Találékonyssággal, erős akarattal, összefogással és sok szeretettel gyakran lehet segíteni ott, ahol az anyagiak hiányzanak.

*

Gyakran sikerül megelégedetté tenni embereket, hogyha a lelkieken is segítünk, nemcsak a testieken.

*

Becsületünk előbbrevaló a jólétünkénél.

*

Minél kevesebb a becsületesség, minél kevesebb a tisztesség, annál több rendelet, annál több törvény kell, viszont annál kevesebbet használ.

*

A nemzetnek három főkincse van: a nemzet becsülete, függetlensége és nagysága.

*

A magyar ember igazán és maradandóan azt tiszteli, aki tiszta életű és egyenes, akinek tehát a fegyverei is mindenkor tiszták.

*

Legszilárdabb meggyőződése, hogy a nemzetet csak igazmondással lehet nevelni.

*

Az egyedüli jó életforma az, amelyik becsületes. Végelemzésben ez az életforma, ahova az emberiség sok mindenféle tévedés, szélsőséges küzdelmek, egymásnak becsmérése stb. után valahogy el kell, hogy jusson, ha egyensúlyi helyzetbe akarja hozni önmagát.

*

Nem a szám és a forma határoznak, hanem a lényeg, a tartalom.

*

A magyarnak lehetnek hibái – mindenkinek vannak, – de nyíltak vagyunk és becsületesek, szókimondók, gyakran nagyon is azok.

Európa és a magyar hivatás

Európa sok nép hazája, de egymásra utalt népeké. Különböző életalakok és szokások, de egyetlen történelmi folyamat földje.

*

Európa tulajdonképpen gazdája volt a világ többi részének. Ma más helyzetben van, nem abban, amelyben eddig volt, hanem egy konkurens helyzetében és ebben a tekintetben önkéntelenül meg kell, hogy szervezkedjék, egészen tekintet nélkül arra, hogy ki szervezi. Ma elsősorban Németország szervezi, de ha nem szervezné Németország, akkor is meg kellene, hogy szervezkedjék.

*

Fekvésén és tagozottságán kívül népeinek sokfélesége adta meg Európának a dinamikáját, azt a dinamikát, amelyből ma is élünk. Talán dinamikusabbak vagyunk a cselekvésben, de a cselekvés dinamikája a gondolkodás dinamikájából adódik, ez pedig Európa sokféleségéből származott. Ez adta tehát Európa lendületét, ez adta világhegemóniáját is, mert hiszen ennek versenyében keletkezett a hajózás, a kolonizálás, stb., de ez adta Európának – mondjuk – a szépségét is, szellemi téren, a költészetben, filozófiában, gondolkodásban és mindabban, amit az ember értékel, akkor, amikor csendes órákra visszavonulhat és önmagává válhatik.

*

Mi az európai fejlődéssel együtt haladunk. Minden európai korszak rányomta bélyegét a mi életünkre is, de a hatást mindig letompítottuk, vagy kifejező magyar szóval élve – „magunkévá tettük” azt, amit egész Európa fejlesztett ki. Itt világosan megkülönböztetnek: nem „amit Európától átvettünk”, hanem „egész Európa fejlesztett ki” velünk együtt, a mi részvételünkkel. Kaptunk és adtunk is elemeket, de az egész fejlődés közös.

*

Érezzük a történelmi felelősséget mi, magyarok, önmagunk elmúlt és jövőbeli nemzedékeivel, Európával szemben, amelyet védtünk, amelynek kultúráját a többi nemzettel együtt építettük.

*

Csak addig maradhatunk fenn a népek tengerében, amíg történelmi hivatásunkat teljesíteni akarjuk. S amíg e mellett kitartunk és kiállunk, ne tartson senkitől és semmitől az ezeréves nemzet.

*

Európát nem lehet elképzelni sem a múltban, sem a jelenben Magyarország – sem annak tája, sem annak népe – nélkül.

*

Az Európa kis területén lakó nemzeteknek külön sajátos szerepük van ebben a világban és az életterekben, és ezt minden nemzetnek saját magának kell felismernie.

*

Csak azoknak az országoknak van létjogosultságuk, amelyek európai célokat akarnak szolgálni. Mi ezer éve szolgálunk európai célokat.

*

Mi minden korban meg tudtuk állni a helyünket Európában és minden korban magyarok is tudtunk maradni. Ez a mi utunk a jövőben is.

*

A magyar élet formája szerint éltünk, akármi történt körülöttünk Európában. Magyarok maradtunk, és ezzel adtunk legtöbbet Európának.

*

A jövő a mi különböző származású embereket összefogó nemzetfogalmunknak kedvez.

*

Ha mi nem tartjuk meg a magunk mivoltát, a magunk lelkeségét, a nemzetnek a maga mivoltáról vallott felfogását, amely itt ezen a helyén a világnak, ebben az időbeli és térbeli tájban az egyedüli lehető, földrajzilag és népileg adott, abban az esetben megszűnik a nemzet, Európának egyik nemzete, alkotóeleme. Akkor emberek leszünk csak, porszemek, széjjelhullunk, és soha többé felismerhetők nem leszünk.

*

Lenéznek bennünket, ha magunkat nem ismerjük.

*

Asszimiláló képességünk különösen attól a perctől kezdve kezdett megszűnni, amikor európai módszerekkel, tehát nem a magunk keleti béketűrő módjára gondolkoztunk és próbáltunk külsőségesen magyarosítani, abban a pillanatban megjött az ellenkezés, és attól kezdve szűnik meg az asszimiláció lehetősége.

*

Az elmúlt évtizedekben nem a magunk magyar gondolatvilágunkban, de nyugat-európai ideológiában éltünk, mintegy egy átlagos területen, egyikében Európa elméleti átlagországainak és nem egy nagyon is sajátos földön, hazánkban.

*

Az idegeneknek magunkat mutassuk, ne az ő rossz kópiájukat. Az idegen is ezt keresi nálunk.

*

Földrajzilag nehezebb helyen egy nemzetnek az országa sem fekszik, mint a mienk.

*

Ahhoz, hogy ezt az országot ezer éven át és a mostani körülmények között is fenntartsuk, olyan nemzet szükséges, amely erős akarattal, szabadságszeretettel, kemény elszántsággal rendelkezik.

*

Mi érezzük hivatásunkat a Duna-medencében, úgy is mint magyar hivatást, úgy is mint európai hivatást.

*

Sohasem néztünk a Duna medencéjén túlra, de azon belül évszázadokon keresztül játszottuk a gondos anya szerepét.

*

Feladatunk, hogy hangunkat hallassuk, politikai készségünket, érettségünket és hagyományainkat érvényesítsük abban az életközösségben, amely a Duna medencéjében mindig fenn fog állani.

*

A Duna medencéjében nemcsak különböző népeket kell politikailag kiegyensúlyoznunk és együttélésre szoktatnunk, de ezeket a különböző népeket saját karakterük szerint kell ugyanabban a társadalmi felemelő nevelésben részesítenünk, amely egészen különböző feladatokat ró a különböző népekre, és különböző feladatokat a kevert népekre tekintetében.

*

A mi feladatunk ezekben a rettenetes időkben a világgal szemben az, hogy megtartsunk egy nemzetet a világnak.

*

Amint soha nem volt hódító és elnyomó a patriarchális formákban született Szent István-i gondolat, hanem tartalmilag mindenkor atyai gondoskodás jellemezte, úgy jellemezte mindig a kötelességérzet is. Annak a kötelességnek az érzete, hogy Európa e részében, amelybe a sors Szent István népét állította, amelyet szervező szeme áttekintett, és ahol keresztény államot alkotott, békét és jólétet teremtsen, kölcsönös megbecsülést hozzon létre. És ha

részletformáiban századról-századra változik is a feladat, a lényeg, az akarat és a becsület ugyanaz marad.

*

Nemzeti létünk attól függ, hogy a Szent Istvánról elnevezett gondolatot, amelyet csak azért nevezünk róla így, mert ő adott neki, mondjuk, láthatóbb, időt álló és európaibb, keresztény formát, ha ezt magunkban újra erőssé tesszük, és ha majd sikerült nekünk ezt a világgal is megismertetni. Mert nem mint magyar ember, de mint európai vallom azt, hogy ez a forma, amely végeredményben Európának tarka népeit megmentheti.

*

A Szent István-i gondolat, amelyet az állameszme fejez ki, haladást jelent. Haladást egy keresztényi világfelfogás felé, amelynek hajnalát minden zűrzavar ellenére látom már a lelkekben.

*

A mi Szent István-i állameszménk a béke állandósulása, mert az együttélő embercsoportok, nemzetek, nemzetiségek, foglalkozások, városok és falvak egyetértése és egymást megértése érvényesül benne. Ez az állameszme a békén és a megértésen alapul. Az ilyen állameszme az európai jövőnek egyedüli megmentője, szolgálója lehet, és mint ilyen, hozzá fog járulni ahhoz – ha Isten megsegít, s botor fővel nem teszünk kárt önmagunkban –, hogy ilyen Európa épüljön fel a mi segítségünkkel is.

*

Szent István eszméje, gondolata nem jelszó volt. Aki annak használja, megszentelteleníti. Tanítás volt az és fegyelmezés, a nemzetnek, az utódoknak és uralkodócsaládoknak bölcs és jóságos vaskézrel fegyelmezése századokra.

*

A legfőbb tisztviselőktől a falusi leventéig meg kell tanulnia, meg kell értenie mindenkinek a soknyelvű ország mivoltát, szükségleteit, közigazgatását, vagyis eszmei valóságát és gyakorlati vezetését egyaránt.

*

A Szent István-i gondolatnak eleme az is, hogy az ország vezetése olyan kezekben legyen, amelyek az országalkotó és fenntartó gondolatot, eszmevilágot és érzéseket lényük egészéből képviselik.

*

Minthogy a mi nemzeti felfogásunk a mi jellegünkhöz tartozik, s ha megváltozik, karakterünk is megváltozik és megszűnik a magyarság, s minthogy ezt az európai népek nehezen fogják fel és nehezen értik meg: ma erős, sokkal erőteljesebb, meggyőzőbb munkát

kell végeznünk ennek megértetésére. Ha nem végezzük ezt el, az a nemzeti megsemmisülésünkhöz vezet, ennek következtében ez nagy nemzeti feladat.

*

A mi nemzeti álláspontunk csak a teljes intéger, Szent István-i revízió lehet. Tudjuk azonban, hogy Európa rekonstrukciójában nekünk is áldozatokat kell hozni, és le fog kelleni mondani egy és másról, területekről is, amelyekről önként még soha le nem mondtunk.

*

Nekünk harctérre kellett odaadnunk hazánkat, magunk és Európa védelmében, s az ezeréves múlt emlékei csak láthatatlanul a lelkekben nemzedékről-nemzedékre szálló hagyományként élnek. Azért kell ezek felett a hagyományok felett még jobban őrködnünk, mert nekünk kevés romon kívül nem maradt semmi, ami külsőleg emlékeztessen.

*

Szegeden a franciák lépten-nyomon azt kérdezték tőlünk egyes polgárok felől: franciabarát, vagy németbarát-e az illető? Egy idő múlva meguntam ezt a kérdezősködést, és azt mondtam: Ha Magyarországon tisztességes emberrel akarnak beszélni, s remélem, ezt akarják, akkor „magyarbarátokat” keressenek.

*

Azok, akik Magyarországon jártak, vagy akik bennünket megfigyelhettek, tapasztalhatták a magyar nemzet erős akaratát, kitartását az alkotmánya mellett, nagy szabadságszeretetét és a haza védelmére való teljes elszántságát. Ezek a tulajdonságok politikai téren tiszteletet, súlyt és méltó helyet vívtak ki részünkre az európai nemzetek sorában.

*

Külföldi utaimon mindig éreztem a megbecsülést a magyar egyenesség, a magyar őszinteség, a világos magyar beszéd iránt. Tudják rólunk, hogy egyenes beszédűek, kemények vagyunk, jóbarátok, ha valakivel barátságot kötünk, ítéletünkben igazságosak, és a harcban, ha kell, elszántak. Ebből is az a tanulság, hogy nincs okunk semmiféle csüggedésre.

*

Istenben bízva, erős akarattal, független erővel, bátor nyugalommal és a sok évszázados nemzeti lét bizodalmaival állunk nehéz vártánkon a vergődő, harcoló Európa kellős közepén.

*

Ki tudjuk várni, hogy az események megérjenek, leszűrődjenek, s megvárjuk azt nyugodtan, mert népünknek ez alaptermészete.

*

Kis országokban nem lehet ugyanazt csinálni, mint nagy országokban. Kinek-kinek a maga körülményei szerint kell berendezkednie.

*

Azok, akik külföldre kimennek, ne hozzanak haza magukkal egyszerű lemásolás céljából se gazdasági, se társadalmi, se politikai gondolatokat. Az életnek más és más területein sokfelé dolgoztam, de mindig azt tapasztaltam, hogy amit az ember tanul, azt engedje agyában lerakódni, szívja fel magába, de a salakot dobja el.

*

Történelmünkben az erőszak majdnem minden más nép történelménél kevesebb szerepet játszott.

*

A magyar világnézet három részből, három tényezőből tevődik össze: Az egyik a magyarság, a magyar mivoltunkból származó elem, a másik az európai elem és a harmadik a kereszténység.

*

Az embereket rá kell nevelnünk az európai rendre.

Útravaló

Úgy érzem, mielőtt kimennék ebből az életből, kötelességem mindazt, amit összegyűjtöttem, elmondani, közölni, átadni. Kötelességem mindazt, amit egy életen át összegyűjtöttem és ami bennem van, életem utolsó esztendeiben átengedni a magyarságnak.

*

A legtöbb ember csak pillanatnyi nehézségeket lát. Én azonban látok tíz évre, sőt évtizedekre előre is nehézségeket. Én előre aggódom a jövő generáció lelki tartalmáért, előre aggódom a szükséges objektivitásért a szubjektivitással szemben és a közérdek szolgálatáért az egyéni érdekekkel szemben.

*

A jövő életformája olyan messze van és az európai emberiség még annyit fog küzdeni érte, hogy iszonyatos még elképzelni is.

*

Az öröm és a szenvedés korszakai egyaránt lehetnek a dicsőség korszakai – és azok is. Ha egy nemzet lelkében örök hit él, és ha a nemzet minden fiában, azok lelkében az egész nemzetnek hite, az egész nemzetnek önbizalma és századokra elszánt ereje él, sem a diadal, sem a szenvedés és a megpróbáltatás korszakai nem múlnak el hirtelen.

*

Nehezebb feladatot talán egy nemzedék sem kapott, mint éppen a mai, de mi legyünk büszkék erre a feladatra s a magunk erejét összetéve igyekezzünk azt teljesíteni, mert a legkisebb megingatás, össze nem tartás alapjaiban rendíthetné meg a nemzet egész épületét.

*

Az Úristen nehéz helyre rendelt bennünket, de megálltuk helyünket, és megálljuk most is. De hogy továbbra is megállhassuk a helyünket, nem elég ezt csak hirdetni, hanem dolgoznunk is kell.

*

Nem elég jogokat megállapítani és törvénybe lefektetni a kötelességeket; a joggal élni, a kötelességeket érezni és gyakorolni kell, akár előírja a törvény, akár nem.

*

Sietnünk kell a magunk megerősödésével és erősebben kell összefognunk, keményebben kell dolgoznunk.

*

Bízzunk a munka erejében.

*

Annak idején azt mondták, hogy a háborúhoz három dolog kell: pénz, pénz és pénz. Szerintem ma az ország felépítéséhez is három dolog kell: munka, munka és munka.

*

Minden munka, még a legelvontabb is, végeredményben az ember boldogulását, a gyakorlati életet is szolgálja. Előttünk áll Eötvös Lóránt példája. Ő elméleti okokból kutatott és műszert alkotott, a torziós ingát, amellyel az egész világon petróleumot keresnek.

*

Az igazság nem sült galamb, az igazságért is becsületesen meg kell dolgozni.

*

Nem elég törvényeket hozni. A törvényeket tartalommal kell kitölteni, és meg kell azokat valósítani mindennapi munkánkban.

*

A nemzet felemelkedett. Bizalommal, lelki erővel és nyugodtan haladhatunk tovább ezen az úton, de mindenkor munkával, munkával és munkával.

*

Megkívánom mindenkitől, teljesítse a maga helyén kötelességét. Munkát kívánok, és tudom, hogy kívánhatok, mert a magyar nemzetnek és a magyar embernek igen nagy képességei vannak.

*

Mindenkinek a maga helyén vannak kötelességei és bármilyen kicsinyek legyenek azok, fontos, hogy jól végezzük azokat.

*

A törvény nem ott kezdődik, amikor meghozzák, hanem ott, hogy hogyan hajtják végre.

*

A hivatás megbecsülése fontos pillére az országnak.

*

Ugyanazon feladatok előtt állunk, mint apáink, nagyapáink és összes őseink. Ez a feladat az, hogy egy összetételében több nemzetiségű országot vezessünk, kormányozzunk és boldoggá tegyünk.

*

Ne várjunk csodákat, de bízunk önmagunkban, úgy, hogy azt a szemek villogásából mindenki lássa, mert akkor hinni fognak a szemeknek.

*

Áldozatokról nem szeretek beszélni, mert azok a nemzettel szemben nincsenek.

*

Hiszek, mert érzem a magyar nemzet erejét. Ha a felszínen ez az erő sokszor hullámszik is, alapjában véve mégis ott van az akaratnak, a magyar kitartásnak és energiának az a tömege, amely itt ezer esztendeig, minden nehéz időben fenntartott bennünket. Ezért hittel és bizalommal megyek, megyünk és mehetünk mindnyájan előre.

*

A magunk rendje, a magunk ősi felfogása, a magunk becsületes magyar szíve szerint kell berendeznünk ezt az országot a magunk felfogásában és mindenki bízhatik abban, hogy a magyarság, amely Szent István óta kilencszáz esztendőn keresztül járta ezt az utat egészen a legmodernebb korig, újra és továbbra is ezen fog tudni haladni a következő évszázadok felé.

*

Feladataink áldozatosságot, lelkiismeretességet, tisztességet, hazafiasságot és vallásosságot követelnek.

*

Iskola után és iskolán kívül is nevelni kell.

*

A tanítás nemcsak állami feladat, hanem egyszersmind társadalmi feladat is. Feladata tehát minden egyesületnek, szervezetnek és intézménynek is, amely emberek vezetésével, irányításával, eszmeviláguk gazdagításával foglalkozik.

*

Semmiféle sürgetés nem bír arra, hogy rosszat csináljak. Tudok gyorsan cselekedni, de hogy rosszat csináljak, csak azért, hogy gyors legyen, ez a primitív népek szokása, a magyar pedig nem primitív nép.

*

Életformáink bírái magunk legyünk.

*

Mi nem vagyunk egyformára szabályozható, egyformára gyúrható emberekből álló nép.

*

Sajátos nemzet vagyunk, annak ellenére, hogy sok mindenféle vérrel keveredtünk. Ezeket azonban a nemzet felszívta magába, és mindig megőrizte az ősi magyar jelleget. Büszkén vallom nemcsak itthon, hanem külföldön is, hogy ázsiaiak vagyunk.

*

A nemzet ne sokat beszéljen, hanem bízzék, dolgozzék és engedelmeskedjék.

*

Az embernek el kell készülnie arra, hogy ha bármi veszéllyel találkozik, szembe tudjon nézni vele. Ennek nagyon egyszerű módja van: az, hogy magyarok legyünk.

*

Mélyedjete el magyarságotokban.

*

Ki magyar? Magyar az, akiben a magyar érzés egyeduralkodóvá válik.

*

Csak úgy állhatjuk ki a vihart, ha lenyúlunk oda, ahonnan a magyar erő jön, s nemcsak lenyúlunk feléje, hanem lelkünkkel oda is tartozunk.

*

Magyar világnézetet, magyar műveltséget kell adni az embereknek.

*

Szeretném, ha minél több magyar ember, különösen, aki csak városi életet él, kijárna a falusi nép közé.

*

A magyarság kollektív életformája a kis közösség, mint amilyen a pásztortűz, vagy a tábortűz.

*

Minden munka akkor a legtökéletesebb, ha az, aki végzi, abba a saját lelkét egészen beleadja. A mi lelkünk magyar, tehát ha ezt a magyar lelket visszük be munkánkba, akkor lesz a legjobb és legtökéletesebb.

*

Egy hosszú élet tapasztalataiból azt szűrtem le, hogy minden ember akkor adja a legtöbbet a köznek, ha a lehető legjobban kiéli egyéniségét. Ez áll a nemzetekre is. Minden nemzet akkor adja a legtöbbet az emberiségnek, önmagának és a vele barátságban élő nemzeteknek, mindazoknak, akiknek érdekeit szolgálni kívánja, ha legjobban éli ki saját maga nemzeti formáját, saját jelleme szerint. Magyarországot magyarul kell vezetni, magyar formák, a magyar élet formái szerint.

*

Ne adjátok fel magyarságotokat semmi veszéllyel szemben sem.

*

Saját erőnkől akarunk élni és fejlődni, azért a saját fegyvereinkre támaszkodó, erős magyar hadseregre van szükség.

*

Ha a közért tudunk dolgozni, akkor egy pár év múlva egyénileg is jobban fogunk tudni élni.

*

Az életnek ezer apró cselekedetei formálják a világ folyását.

*

Módszereinknek határozottabbnak, munkánknak gyorsabbnak kell lennie.

*

Ha a civilizáció, az előrehaladás értékeivel el is látjuk népünket, azt mindig úgy tegyük, hogy a magyarság lelkén csorba ne essék.

*

A nemzetek sorsa nem napi eseményektől függ, hanem saját erejüktől és akaratuktól. Ettől függ a megbecsültetésük is.

*

A felelősséget nem a feljebbvalóval, hanem a nemzettel szemben kell mindenkinek átéreznie, kinek-kinek a maga helyén.

*

Mindenki a maga helyén legyen, ahol hitre alapítva mindennapi munkáját, a nemzet jövőjében bízzék, de ne önérdékből bízzék, és ne azt várja, hogy feltétlenül ő érje meg, hanem elégedjék meg azzal, hogy magyar ember fogja megérni a nemzet feltámadását.

*

Ne felejtsetek az élet semmiféle helyzetében, otthon vagy munkahelyen, egyedül vagy tömegben, éjjel vagy nappal, ünnepélyes alkalmakkor vagy egyszerű hétköznapon, hogy mindegyikünk egyformán felelős Magyarországért s e tekintetben nincs különbség köztünk.

*

Mindenki felelős Magyarországért, nemcsak azért, mert kevesen vagyunk, – a nagy nemzetek is így tartják. Mert minden nemzet kicsiny, ha nem érzi át minden egyes tagja ezt a felelősséget és minden nemzet nagy, ha ezt a felelősséget átérzi.

*

S ha jól látom a különbséget a között, ami okos és ami bölcs, inkább a bölcs az a kifejezés, amelyen a hangsúly van, és amely valóban jól jellemzi Szent Istvánnak elgondolását.

*

Függetlenséget nemcsak karddal, hanem ekével is lehet védeni.

*

Amikor egy amerikai nagykövet megkérdezte tőlem, mióta van országgyűlésünk, nem minden büszkeség nélkül mondtam: később voltak székeink, ahová leülhettünk az országgyűlésen, mint országgyűlésünk. Hogyan csinálták ezt? – kérdezte, mire azt válaszoltam: nyeregben. Ennek következtében ez a forma nem is csak ezeréves, hanem olyan régi, hogy nem ismerjük e formának a korát, de hozzánk tartozik. Ez a forma lehet nehéz annak a számára, aki vezet, mindazonáltal ez magyar, s mert magyar, megtartjuk.

*

Ma tulajdonképpen mindenki történelmet csinál, minden munkájával, magatartásával, intézkedéseivel.

*

A történelem távlatában az évtizedek másodpercekké és az évszázadok évekké válnak. Egy nemzet, amely fenn akar maradni, nem szabad, hogy hetekben, hanem századokban kell, hogy gondolkozzék.

*

A velünk rokon népek Ázsiában nem úgy számolnak, mint a repülő európaiak, nem években, hanem generációkban. Az év termelési időszak, a generáció emberi valóság. Ez tehát azt jelenti, hogy az akcióban, az embernek gazdasági és egyéb munkájában az évszámítás érvényesül, abban azonban, hogy ki csinálja, és ki az, aki ezt a maga sajátossága szerint kitermeli, a generáció.

*

Történelmet kell élnünk, nem hetekre, hónapokra, vagy esztendőkre előrenézni, hanem a következő ezer esztendőre.

*

Most, a vajúdasok mai korszakában, legyünk szolgálatára nemzetünknek. Járuljunk hozzá mi is a jelenünkkel induló jövőben a nemzet és vele és általa az európai emberiség formálásához, kevésbé egyes tudományágak és munkakörök részletmunkájával, mint a művelődés összes ágainak egy gondolatban való összefogásával, az ismeret mesteremberei helyett magasabb erkölcsi felfogás alapján álló elit nevelésével, a jelennel versengő, egymást legyűrő mindennapisága helyett évszázadok feladataira hivatott, örök értékek megbecsülésére ébredő társadalom formálásával.

*

Nemzeti erőnk gyarapodása elsősorban a társadalom önéleterejének kifejlesztésétől függ.

*

Arra, hogy a nemzetek versenyében megálljuk helyünket, áldozatos társadalomra van szükség.

*

Az állam társadalom nélkül halott csonk.

*

Dolgozni kell azon, hogy anyagi és szellemi, és ami fő, erkölcsi téren, egyéni és nemzeti erkölcs terén, egyformán tartsuk a színvonalat.

*

A haza nem fejőstehén. A haza ugyanolyan, mint az édesanya, érzelmi szálak fűznek hozzá, és ha nem tud adni, akkor mi kell, hogy adjunk neki.

*

A becsület kérdése, fázni és éhezni is, ha kell.

*

Bizalmat kérek minden magyar embertől, minden magyar ember iránt.

*

Konokul hiszek a magyar józanság győzelmében.

*

A táj nemcsak kép, hanem teremtő élet is, amely hegyet, növényzetet, embert, testet, lelket, gondolatot, érzést, mintát formál.

*

Magyarország sohasem lesz alkalmas mennyiségi termelésre, hanem mindig minőségire.

*

A magyar föld, éppúgy a magyar nemzet, mint a magyar nép, és a magyar földről való intézkedéseinkhez éppen olyan kötelességérzettel és áhítattal kell hozzányúlni, mint a magyar föld megmunkálásához.

*

Akié a föld, azé az ország.

*

Aki a földet műveli, az az országnak tesz szolgálatot.

*

Az az ország, amely többet és jobbat termel, gazdagabb lesz, és abból mindenki hasznot húz, mert az egész ország életszínvonala emelkedik.

*

Kötelességünk, hogy látókörünk minél szélesebb legyen.

*

Van a magyarságnak egy kitűnő szava: a tudást elsajátítjuk. A tudás csak akkor tudás, ha sajátunkká válik, ha átszűrtük a magunk lelkének csendes, nem befolyásolt kritikáján úgy és olyankor, amikor semmi érdek nem vezet, amikor nem hiszünk el valamit, amit csak félig látunk, hanem amikor azt, amit meglátunk, önmagunkban úgy, mint a lelkiismeretünket bíráljuk s magunkévá tesszük, elsajátítjuk. Ez az igazi tudás, ez a műveltség.

*

Ha azt hisszük, hogy a másik ember is úgy gondolkozik, mint mi, az műveltséghiány.

*

Fontos, hogy a nemzet nyugalommal, önérettel és bizalommal tudjon szembenézni a nehéz időkkel.

*

Becsüljük meg azt, ha szó helyett tetteket látunk.

*

Ami a szociális Magyarországot illeti, ebben a mi feladatunk lényege és alapgondolata olyan szempont, amelyet a politikában nagyon ritkán szoktak hangoztatni, és amely nem más, mint a szeretet.

*

A népek maguk és a népek nagy, békés munkában élő tömegei, csak a békés munkát vágyó tömegei, közelebb állanak egymáshoz, ha nem analizálják ki az érzések tömegéből csakis és csupán a rosszat.

*

A magyar ember szereti az erős kezet, de az magyar kéz legyen.

*

A magyar ember nem hajlong, de megbecsüli a maga közül előbbrevalókat.

*

Őszintén és céltudatosan, valójában szociális irányban akarunk haladni, és ezt csak nevelés útján érhetjük el.

*

A mi szociális feladatunk csak az lehet, hogy összefogjuk a magyar társadalmat, a széthulló és egyéni érdek után szaladó embereket. Éppen ez az, amit egy kormány magára hagyva nem tud megteremteni. Ezt a munkát mindazoknak kell elvégezniök, akik a nemzet élén járnak.

*

Gazdaságilag gyenge nemzet szociális munkát végezni képtelen, szociálisan nem gondolkodó nemzet viszont sohasem tudott erős gazdasági rendet kiépíteni.

*

A nemzet elitjéhez tartozik az, aki érezvén a nemzeti feladatot és azt vállalván – mert ez a tulajdonképpeni nemzet, – a legerősebben érzi a nemzethez való tartozást.

*

Minőséget állítsunk a mennyiségnek eddig túlzottan uralkodott elvei és ezeknek hazug alkalmazása helyébe.

*

Csak az tartozik a nemzethez, aki a nemzeti feladatokat vállalja.

*

A bátorság nemcsak a golyók elé kiállást jelenti, de kitartást a nemzeti eszme mellett.

*

A magyar szívesen osztozik jogban és kenyérben honfitársaival.

*

Az embereknek ne a külsejét és külső magaviseletét neveljük, mert ez csak tanítás és legfeljebb kényszer, a kényszerrel való nevelés pedig sohasem jó és sohasem egészséges.

*

Eszméket megvalósítani minden munkahelyen lehet, ha igazán át vagyunk azoktól hatva, s ha kitartóak vagyunk.

*

Küzdünk, dolgoznunk kell egy mélyebb, igaz, hivalkodás és licitáció nélküli munkás hazafiségért és ezt kell tanítanunk.

*

Jobb alkalmazkodás a természethez: egészségesebbé tenné a világot.

*

Gondozzuk a haza szent tüzet nemzedékről-nemzedékre, és próbáljuk azt gyarapítani. A múltból így lesz jelen, a jelenből pedig jövő.

Önvizsgálat

Önvizsgálat szükséges ahhoz, hogy másokat megértsünk.

*

Az első törvény az erkölcsi törvény, amelynek egyik leglényegesebb leíratlan paragrafusa az, hogy az erkölcsi törvényt magára és a hozzá közelállókra értse, és csak azután követelje másoktól.

*

Csak azok számíthatnak a nemzet elitjéhez, akik erkölcsileg magasabban állanak, illetőleg, akik erkölcsileg ott állanak, ahol minden embernek állnia kell. Aki erkölcsileg nem áll ott, az nem tartozik a nemzet elitjéhez, akármilyen állást, vagy rangot töltsön is be, bármiféle funkciót végezzen, bárminő ruhában járjon, és bármelyik helyén lakjon is az országnak.

*

A nemzettől is megkövetelem, hogy a lelkiismeretvizsgálatot önmagán elvégezze, és minden egyes embernek éreznie kell, hogy ő Magyarországért felelős.

*

Az ember minél többet tud, annál szerényebb lesz, mert a vallás nem más a tudós számára, mint a megismerése a végtelennel szemben annak, hogy végesek vagyunk.

*

Aki kikiabálja a hazafiságát, csak azért kiabálja, hogy mások azt higgyék, hogy megvan az, ami épp hiányzik.

*

A magyar nemzet nem egyesület, amelybe be lehet lépni, amelyhez tartozást hangsúlyozni lehet, vagy ha kilépünk, azt lehet mondani, hogy most már nem ide tartozunk.

*

Ha abból, hogy az utolsó évtizedek hibái széthúzást teremtettek, azt a következtetést vonjuk le, hogy ezt a széthúzást állandósítani és törvényekbe foglalni kell, akkor rombadöntjük az országot és szerencsétlenné tesszük annak összes rétegeit.

*

Oda jutottunk, hogy sok az olyan ember, aki többet gondol a mozira, mint hazájára.

*

A rossz szokásokat, hanyagságokat, a felületes gondolkodást le kell vetni, mert túlságosan nehezek azok a feladatok, amelyek ránk várnak, semhogy bárki is közülünk a legcsekélyebb mértékben is átháríthassa a felelősséget akár lefelé, akár felfelé.

*

Nem a külsőség megoldásával kell foglalkoznunk, hanem nevelnünk kell és a külsőség magától el fog múlni.

*

Meg kell szüntetni a címkórságot, és ezt neveléssel kell megszüntetni, nem rendelkezésekkel, mert az nem ér semmit.

*

Fegyelemhiány van, kezdve a külsőségektől egészen a legmélyebb tartalmakig.

*

A munkakedv és a fegyelem hiánya egyike azoknak a hibáknak, amelyek bennünk különösen az utolsó évtizedekben kifejlődtek.

*

Dicsekvésből, önteltségből nem élünk meg, ezek erejéből nem maradhatunk fenn.

*

Nem akkor erős és bátor valaki, amikor hangos.

*

Mi mindent az államtól várunk. Alig van ipari tevékenység állami szubvenció nélkül, nincs tudományos fejlődés állami szervezés nélkül, egyleteinknek túlnyomó része állami támogatásból él, és alig van tevékenység, amelyben az állam ne igyekeznék gyámkodni. Ha nem teszünk ellene, a társadalom teljes elsorvadásához vezet.

*

Mi, magyarok, megszoktuk, hogy minden vasárnap valamiképpen ünnepeljünk, valamiféle összejövetelt, gyűlést tartunk, amelyen zászlót vonunk, illetve hordozunk, elénekeljük a Himnuszt, vagy a Hiszekegyet, de aztán, amikor a hétköznapi munkára térünk, a hét többi hat napján, nem gondolunk többé az eszmére. Mennyire célravezetőbb volna a vasárnapot inkább a magunkbaszállásra és lelki és testi felfrissülésre fordítani, és a hétköznapiakon végezni el építő munkánkat, mégpedig külön-külön mindenki a maga helyén, ott, ahova állítva van. Ennek sokkal több lenne az eredménye, mintha együttesen, de csak áhítózunk ennek elvégzésére.

*

Nem jogos a délibábos szemlélet. De hozzáteszem, hogy ma kevésbé, mint valaha.

*

Nem vagyunk gazdag nép, de ha azt, amit ünnepélyekre, némely túlpompás emlékművekre, emléktárgyakra, kolportázssal körülhordozott emlékkönyvekre költünk, ha ezeket az összegeket teremtő, nemzeti, kulturális vagy gazdasági célokra fordítanók, sokat érnének el.

*

Az a bajunk, hogy általános bizalmatlanság és irigység van a társadalomban.

*

Tudom, hogy magyaroknak nehéz összetartást hirdetni. Mégis meg kell tennem ezt is. Tehetem, mert bár nem visz rá a lázadó, büszke egyéni természetünk, felbuzdulásunkban mégis mindig össze tudunk fogni, és ha ököllel az asztalra vágunk, mondván: „most pedig ezt megcsináljuk”, csodákat tudunk művelni. Most pedig olyan időben élünk, amikor mindnyájunknak az asztalra kell csapni, hogy „most pedig összefogunk”.

*

Mi sokfélék vagyunk, talán azért, mert a magyar nagyon tehetséges nemzet. Ne pazaroljuk ezt a tehetséget egymás ellen, hiábavaló dolgokra.

*

Valaki a második hegedű játszására a legkitűnőbb és a legalkalmasabb ember, de az első hegedűt soha életében a kezébe ne vegye, mert nem arra való.

*

Ha valakinek az jut az életben osztályrészül bizonyos időszakban, hogy olyan helyen álljon, ahol elsősorban, sőt majdnem kivétel nélkül mindig parancsolnia és vezetnie kell, akkor nemcsak jólesik az embernek, de szükséges is és hasznos is, hogy olyan helyen is lehessen, ahol engedelmeskednie kell.

*

A vezetés elsősorban példa.

*

Ha valaki rácáfol arra, amit hirdet, sokkal jobb, ha egyáltalán semmit sem hirdet.

*

Nekünk kötelességünk annyi önismerettel, annyi szerénységgel és annyi nemzeti érzéssel telítve lennünk, hogy önmagunk közül a vezetésre hivatottakat előre toljuk.

*

Sok ember a jólétesültség köntösében tetszelegve szaladgál és nagyképűen suttog híreket, amelyeknek elbírálására éppoly képtelen, mint hazájával szemben való kötelességének legelemibb megítélésére.

*

Sokan össze-vissza beszélnek mindenféle világeseményről, pedig fogalmuk sincs arról, hogyan fest egy ország, mik ott a lehetőségek, mik nem, s aztán csodálkoznak eseményeken, amelyek bekövetkeznek, amelyeket úgy olvasnak, mint teljesen rajtuk kívülálló dolgot, a fontos csak az, hogy valami szenzáció legyen benne.

*

Jobb lenne, ha a napi hírek és az újságok helyett több történelmet olvasnánk.

*

Ami a felelősségvállalást illeti, ebben nem vagyunk túlnagyok ... pedig szükség van felelősségvállalásra.

*

Mindnyájunknak az a kötelességünk, hogy magánérdekeinket az ország érdekei alá rendeljük.

*

Ma individualista emberek a XIX. századból próbálnak XX. századbeli szavakkal élni. Amíg ezeket az embereket szeretettel át nem neveljük, addig bizony ebből nem lesz olyan kollektív társadalom, amilyent a kereszténység tűzött ki, a keresztény tanítás nyomán, az emberiség jövődjéül, annak megváltására.

*

Bátor nemzet vagyunk, de hiányzik belőlünk a hétköznapi bátorsága. Ez lelki bátorság, amely nem a nekimenésnek, hanem a kitartásnak a bátorsága.

*

Sokszor külső erőktől várjuk a nemzet olyan gyarapodását is, amelyet erős és önérzetes nemzet mindig csak önmaga hajt végre.

*

Én akkor fogok ünnepelni, amikor a hazának minden fia és minden lakosa összefog és megszűnik a vállon keresztül való lenézés felülről és az irigység alulról.

Források

Gróf Teleki Pál: Magyar politikai gondolatok

Gróf Teleki Pál: Az igazi tisztviselő

Gróf Teleki Pál: Erdély

Gróf Teleki Pál: Magyar nemzetiségi politika

Gróf Teleki Pál: Szent István birodalma 1941-ben

Gróf Teleki Pál: Nemzeti szellem, nemzeti kultúra. Budapesti Szemle. 1928. évf. 118–131. l.

Gróf Teleki Pál beszéde Mátyás király születésének 500. évfordulója alkalmából. Franklin Társulat. 1940. Bp.

Liga Értesítő. 1937. évf. 70. lap

Országgyűlési napló, valamint a Fiatal Magyarság, Vezetők Lapja, Új Magyarság,

Függetlenség és Magyarország című lapok Teleki Pál beszédeivel foglalkozó számai

Arany János: Válság idején